

Calidad de vida y retraso mental

Igone Arostegui

Bilbao: Ediciones Mensajero, S.A.U., 2002

Xavier Vidal

El llibre que es presenta és fruit de la recerca desenvolupada per l'autora dins el marc de la realització de la seva tesi doctoral i portada a terme en el context de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Deusto.

Consta de cinc capítols distribuïts en dos grans blocs. En el primer es presenta el model o la perspectiva des de la qual Igone Arostegui entén la *qualitat de vida* de les persones amb retard mental, i també es fa una revisió crítica dels instruments més rellevants que s'han assajat en l'avaluació. També, i tenint en compte el model comprensiu adoptat per a la realització de l'estudi empíric, es fa una descripció detallada de les característiques més importants de l'*Escala Comprensiva de Calidad de Vida para Personas con Discapacidad Intelectual (ComQoL-ID)*.

La segona part inclou l'estudi realitzat, el qual, i per mitja de l'aplicació d'aquest instrument en una mostra de la població adulta general i en una altra de representativa de la població amb retard mental del País Basc, intenta conèixer la qualitat de vida d'aquest col·lectiu de persones per comparar-la amb la població general.

D'aquesta manera el llibre planteja, per una banda, una reflexió sistemàtica sobre el concepte de *qualitat de vida* i el tradueix, en les seves dimensions més pràctiques, per mitjà de l'avaluació. Per altra banda, i donada l'escassetat d'estudis empírics que hi ha, és una referència a la recerca sobre *qualitat de vida* i fa aportacions en diferents línies, entre les quals cal destacar-ne dues.

D'acord amb el seu enfocament comprensiu, planteja la necessitat i la importància que la recerca sobre la mesura de la *qualitat de vida* no es faci d'una mane-

ra específica o exclusiva des de l'àmbit de la discapacitat, sinó que es refereixi a tots els ciutadans de la comunitat. En altres paraules, proposa abordar el concepte i la seva mesura des d'una concepció universal i global.

En segon lloc, i pel que fa a l'estructura o composició de l'Instrument que l'autora tradueix, adapta i valida per a les finalitats del seu estudi —«Comprehensive Quality of Life»—, cal assenyalar el fet que inclou un procediment que permet una entrevista individualitzada a les persones amb retard mental que s'ajusta progressivament a la seva capacitat de resposta i, d'aquesta manera, fa possible un percentatge més alt de persones que poden respondre per si mateixes. Pensem que en les discapacitats vinculades als processos mentals, on tradicionalment menys s'ha tingut en compte la seva veu i els seus propis punts de vista, la seva paraula és fonamental per emfasitzar aquest tipus d'estratègies.

Tenim a les mans, doncs, un llibre que, pel que fa als resultats i a les conclusions de la recerca que exposa, pot orientar-nos tant per millorar l'oferta dels serveis i dels recursos com per entendre i avaluar el constructe de *qualitat de vida*. Però no només això, llibres com aquest també ens ajuden a continuar avançant en la nostra visió de la discapacitat, en la nostra manera d'escriure, interpretar i entendre les dificultats que experimentem les persones. Com diu l'autora a la introducció, «aquesta nova mirada ens anima a concebre la discapacitat en relació amb els contextos i les estructures socials, a emfasitzar els aspectes comuns amb la resta de la ciutadania i, especialment, a respectar les persones, a considerar el seu punt de vista com la referència bàsica des de la qual s'ha d'operar».